

Christian Scherpenzeel, dierenarts binnen het UGA-team, vertelt tijdens het symposium over de ervaringen van de melkveehouders met selectief droogzetten: "Minder gebruik van antibiotica tijdens de droogstand leidt niet tot meer mastitis."

Schade van gezondheidsproblemen groter in vrije markt

De animo onder veehouders om te werken aan een gezonde veestapel wordt met het quotumvrije tijdperk in zicht groter, zo bleek tijdens het symposium Gezonde Melkveehouderij, dat de GD onlangs samen met vakblad Boerderij organiseerde. De kosten van mastitis stijgen, zo rekende Henk Hogeveen van Wageningen UR door. Christian Scherpenzeel deelde ervaringen rondom selectief droogzetten.

Melk is gezond, luidt de overtuiging in de melkveesector. Al surfend over het internet bespeurde hoogleraar en GD'er Theo Lam, dagvoorzitter tijdens het symposium,

dat er ook nogal wat fabels circuleren rond de gezondheid van melk. Bijvoorbeeld over het gebruik van antibiotica. "Krijgen we dat ook binnen wanneer we melk drinken?"

Nee, is het duidelijke antwoord van Lam. "Maar er is blijkbaar wel een perceptie. Daar moeten we als sector hard aan werken." Het gebruik van antibiotica in de melkveehouderij daalt snel, zo hield hij de 275 bezoekers in het IJsseldeltastadion van PEC Zwolle voor. "De resistentie van *S. aureus* in de uier wordt de laatste jaren minder. Maar 60 procent van de antibiotica gaat nog altijd in de uier."

Selectief droogzetten

Dierenarts Christian Scherpenzeel, lid van het UGA-team van de GD, kon melden dat uit onderzoek onder 179 (gangbaar melkende) melkveehouders blijkt dat 70

procent het belangrijk vindt om het antibioticumgebruik te verminderen. “Of het bedrijf en de koeien het ook aankunnen blijft een lastige afweging”, zo citeerde hij de ondervraagde ondernemers. “Melkveehouders realiseren zich dat problemen met diergezondheid duurder worden voor het bedrijf wanneer het quotum er straks af is.” De resultaten van de melkveehouders met selectief droogzetten -volgens de KmvD richtlijn- bleken voorzichtig positief. “Minder gebruik van antibiotica bij het droogzetten leidt niet tot meer klinische mastitis. Maar het aantal dieren met subklinische mastitis, dus een verhoogd celgetal, bij oudere kalfskoeien nam wel wat toe.” Bij de keuze wel of geen antibiotica toepassen in de droogstand maakt 94 procent van de boeren een selectie op

koeniveau, waarbij de deelnemers aan het onderzoek ook een aantal extra aandachtspunten noemden om de succeskans van selectief droogzetten te vergroten. “Het verlagen van de melkproductie naar minder dan de 12 liter melk per dag en extra aandacht voor huisvesting en hygiëne bij de droge koeien.”

Hogere kosten mastitis

De kosten voor mastitis gaan na 1 april omhoog, zo rekende Henk Hogeveen, hoogleraar management van diergezondheid van Wageningen UR voor. In het quotumtijdperk variëren de kosten voor mastitis van 82 tot 319 euro, gemiddeld 185 euro per koe. “De productiederving en de schade bij afvoer zijn bij melken in de vrije markt hoger, omdat je elke liter melk

die je levert ook betaald krijgt. Daarmee komt de schade die faalkosten met zich meebrengen gemiddeld 45 euro per koe hoger uit.” De meeste melkveehouders onderschatten de kosten van mastitis, aan de andere kant is het ook belangrijk je preventiekosten kritisch tegen het licht te houden, aldus Hogeveen. “Die variëren van 59 tot 190 euro per koe”, zo kwam uit WUR-onderzoek. Voor melkveehouder Erik Wensink, die in Oost-Duitsland tweeduizend koeien melkt, is de belangrijkste periode voor het gezond houden van de koe drie weken rondom het afkalven. “Twee weken voor en één week na het kalven moet het allemaal kloppen. Als het dan goed loopt, gaat het de hele lactatie goed.”

Drie melkveebedrijven onderscheiden met UGA Uiergezondheid Award

Een van de hoogtepunten tijdens het congres was de uitreiking van de Uiergezondheid Awards. De gelukkige winnaars dit jaar waren: Wil Peek, Henry en Anja Steverink en Arjan en Nicole Olink. Juryvoorzitter Christian Scherpenzeel reikte namens het UGA-team van de GD de awards uit aan de drie ondernemers die deze keer opvielen doordat ze allemaal met een nieuwe stal werken, twee van hen automatisch

melken en twee bedrijven biobedding in de boxen hebben liggen. Eigenlijk risicofactoren voor de uiergezondheid, maar deze veehouders weten sterk te scoren op tankcelgetal, percentage klinische mastitis én duurzaamheidskengetallen.

Henry en Anja Steverink uit Silvolde noemden hun strijd voor een betere uiergezondheid ‘een gevecht tegen de onzichtbare

vijand’. Van 40 procent mastitis wisten ze het percentage klinische mastitis terug te dringen naar 10 procent. Met een nieuwe stal, melkrobots en een voerstrategie op conditie kregen ze grip op de uiergezondheid. “Meer ventilatie in de stal en consequent werken”, noemen ze als succesfactoren.

Ook Arjan en Nicole Olink uit Valthermond melken met een automatisch melksysteem en maakten in hun nieuwe stal speciale aanpassingen om de uiergezondheid goed te houden. Zo voeren ze koeien die droog moeten een apart rantsoen en hebben ze een put achter de robot gemaakt waardoor ze gemakkelijk koeien kunnen behandelen. Ondanks een groeiende veestapel -nog een risicofactor voor uiergezondheid- bleef de uiergezondheid sterk. “Meer ruimte en meer weerstand voor de koeien en kritisch op jezelf blijven”, zijn hun tips. Zie ook het interview met Arjan en Nicole op pagina 12 en 13 van deze *GD Herkauwer*.

De koeien van Wil Peek uit IJsselstein kregen bijna een jaar geleden een nieuwe stal. Het percentage klinische mastitis daalde flink, terwijl het tankcelgetal keurig laag bleef. Op de melktechniek is de melkveehouder heel kritisch en dat geldt ook voor de biobedding die hij in de boxen strooit. “Het moet echt mooi droog zijn.” Daarbij krijgt uiergezondheid bij de stierkeuze volop aandacht. “Er is veel verschil tussen stieren.”

De drie winnaars van de Uiergezondheid Awards, van links naar rechts: Wil Peek, Arjan en Nicole Olink, en Anja en Henry Steverink.